

Den højteknologiske svineproducent 2.0

”Der er en verden til forskel mellem den produktion, jeg har i dag, og de stalde, jeg havde tilbage i 2015. Dengang skulle vi inseminere, kastre og sprøjte grisene flere gange. I dag er alt nærmest automatiseret. Jeg anser næsten nogle af robotterne for at være mine kolleger.”

I 2030 er dansk svinekød i høj kurs. Den globale efterspørgsel er vokset kraftigt som følge af en stor befolkningstilvækst og ikke mindst en voksende middelklasse. Forbrugerne ønsker en høj fødevareresikkerhed og sunde madvarer, og det kan de danske svineproducenter levere.

Den positive udvikling for dansk svineproduktion er også drevet frem af store teknologiske fremskridt. Der bruges robotter som aldrig før i svinestaldene, og supercomputere har efterhånden overtaget de mest dagligdags ledelsesopgaver. De danske svinebønders avlsarbejde har også båret frugt: Dansk svinekød er kendt for at være sundt, rent og af høj kvalitet.

Efter nogle hårde år i 10'erne og en voldsom konsolidering af svinesektoren i 20'erne er langt de fleste svineproducenter kommet godt ud på den anden side af udfordringerne, og deres økonomi er i 2030 inde i en rigtig god gænge. Selvejet er på retur. De store landbrugsvirksomheder er børsnoterede, og andre bedrifter er ejet af pensionskasser eller små kapitalfonde.

Efter at Danish Crown har haft succes med at stramme op på Code of Conduct-kravene satser de nu på Danmark som en af deres vigtigste producenter af kvalitetsprodukter.

Flere munde at mætte

I 2030 er efterspørgslen efter fødevarer mere end fordoblet i forhold til 2010. Det skyldes dels den store befolkningstilvækst og dels den store middelklasse, der efterspørger flere animalske fødevarer.

Europæiske fødevarerkoncerner har det godt. De mange fødevareskandaler og en stor fokus på fødevareresikkerhed gør, at mange forbrugere rundt om i verden foretrækker fødevarer fra Europa. Den europæiske fødevarerproduktion er langt mere transparent og troværdig end den tilsvarende i Asien og Sydamerika.

De asiatiske og sydamerikanske fødevarerproducenter formår ikke at opbygge samme tillid hos forbrugerne. Derfor har dansk svineproduktion bevaret en god konkurrenceevne og har derfor også sat sig tungt på højprismarkedet for svinekød.

Automatiseringen hersker

Danske svineproducenter er i front med at adoptere de teknologiske fremskridt. DanAvl har forbedret den generelle fodereffektivitet og sundhedstilstand mærkbart gennem genomselektering.

Der er sket et stort gennembrud for robotteknologi og kunstig intelligens, hvilket også afspejler sig i hverdagen i svineproduktionen. I de nye staldd typer udføres de fleste fysiske arbejdsrutiner af automatiserede enheder eller robotter. Selv dagligdags managementopgaver er efterhånden overtaget af supercomputere, der foreslår driftslederen, hvilken beslutning han bør træffe i en konkret situation.

Teknologien har nærmest automatiseret svineproduktionen, og løntung arbejdskraft er ikke længe et problem for erhvervet.

Avlsprogrammet giver pote

Dansk svinekød er kendt for at være et sundt fødevarerprodukt, der i 2030 er designet til at matche de forskellige ernæringsbehov, som markedet efterspørger.

Det store globale forbrug af antibiotika har skabt en lang række multiresistente bakterier, der har ramt mange store svinefarme rundt om i verden. Det er dog ikke et problem for dansk svineproduktion, fordi de danske svineproducenter er lykkedes med at avle sig ud af problemerne. De danske grise har ikke brug for nær så meget antibiotika som grise avlet i andre svineproducerende lande.

Kombineret med nye og sundhedsfremmende stalde, bruges der kun begrænsede mængder af antibiotika i dansk svineproduktion, hvilket medvirker til at styrke efterspørgslen efter dansk kvalitetskød.

Danish Crown har kontrollen

Smag og indpakning afviger væsentligt imellem verdensdelene, men Danish Crown har så meget kontrol over den samlede værdikæde, at de er i stand til at styre designet og produktionen af særlige grise til udvalgte markeder.

I slutningen af 10'erne satte Danish Crown fart på at overtage kontrollen med svinerådgivningen og strammede gevaldigt op på Code of Conduct-kravene. Derved har DC-fællesskabet opnået en vis kontrol med den enkelte producent og sikret sig, at produktionen foregår på en måde, så den er i overensstemmelse med de eksklusive værdier, som DC markedsfører sine kvalitetsprodukter på.

DC har i 2030 kontrol med værdikæden fra jord til bord, selv om de dog endnu ikke ejer bedrifterne.

Tillid til dansk svineproduktion

Svineproducenterne mødes fortsat af kritiske røster omkring dyrevelfærd, og debatten om dyrevelfærd i de danske svinestalde kører stadig. Men svineproducenterne har vundet generel respekt for de forbedringer, der reelt er sket, i takt med at de nye stalde opføres. Derfor er der i dag et langt mere positivt syn på dansk svineproduktion.

Fremskridt i fødevarer sikkerhed og smagsoplevelse kombineret med forbrugers mulighed for at følge middagskoteletten fra jord til bord, har medvirket til at skabe tillid til erhvervet. Så selv om der stadig er debat omkring dyrevelfærd, er det nu en debat, der målretter sig de gamle stalde fra først i årtusindet.

Svineproducenterne tjener gode penge

Efter et fald i slagtesvineproduktionen i årene op til 2020, skete der i løbet af 20'erne et boom i den indenlandske slagtesvineproduktion.

Med den gode økonomi i erhvervet de senere år har det været muligt at tiltrække lånekapital såvel som ansvarlig kapital fra nye investorer. Gældskrisen og den store generationsskiftebombe blev afmonteret gennem en voldsom konsolidering i starten af 20'erne.

Erhvervet tjener gode penge og yder en god afkastevne, der tilfredsstillere den eksterne kapital. Med strukturudviklingen er der også sket et skifte i den foretrukne ejerform. I dag er de store landbrugsvirksomheder med svineproduktioner børsnoterede. Andre er ejet af pensionskasser eller af små danske kapitalfonde, oprettet med det formål at konvertere overskydende billig kapital til et langsigtet stabilt afkast i jord og fødevareproduktion.

Selvejet er dog ikke gået af mode. Flere af de dygtigste virksomheder er familiekoncerner, der benævnes familielandbrug.

Den professionelle virksomhedsleder

Fremvæksten af professionelle landbrugsvirksomheder, der har styr på miljø og dyrevelfærd, har betydet, at der er mere respekt omkring landbrugserhvervet. Den enkelte landmand anerkendes på lige linje med andre erhvervsledere i samfundet.

De tilbageværende ejerledere anser også sig selv som værende direktører for en virksomhed. Der er dermed sket en professionalisering af måden at drive virksomhed på. Det betyder også, at den gamle landbokultur har været under opbrud i mange år. Familiedynastierne gør dog en dyd ud af at bibeholde den gode gamle bondekultur.

Arbejdet med dyr og teknologi ligestilles med andre håndværksfag. Der er stor søgning til erhvervet, fordi der nedlægges mange job i serviceerhvervene, i takt med at robotter og kunstig intelligens overflødiggør menneskelig arbejdskraft. Imidlertid er der ikke det store behov for arbejdskraft i landbruget, fordi produktionen også her er blevet automatiseret.

I dansk svineproduktion er der behov for medarbejdere, der har kompetencer til at arbejde med og optimere den avancerede teknologi.